

YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRENİMİNDE BASİTLEŞTİRİLMİŞ KİTAPLARIN KULLANIMINA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Fidel ÇAKMAK*

Öz

Okuma etkinliği hem ana dilde hem de yabancı bir dil öğrenmede önemli bir yer tutar. Bireyler okuma aracılığıyla başka görüş, düşünce ve kültürel unsurları öğrenerek onlarla etkileşimde bulunurlar. Bireylere yabancı dil öğrenirken yabancı dilde okuma becerilerini geliştirmek amacıyla bazı uygulamalar önerilir. Bunlardan biri, basitleştirilmiş kitaplardır. Bu çalışma, yabancı dil öğreniminde okuma becerisinin artırılması için oluşturulan basitleştirilmiş okuma kitaplarının kullanımıyla ilgili önemli unsurları belirtmeyi ve bu tür kitapların kullanımına eleştirel bir bakış sunmayı hedeflemektedir. Bu çalışma, öncelikle basitleştirilmiş kitapların kullanımını tarihsel açıdan ele almış, eksileri ve artıları hakkında destekleyici ve karşıt görüşleri derlemiş, son olarak da basitleştirilmiş kitaplardan dilbilgisel örnekler ile dil öğrenimi açısından sorgulama yapmıştır. Basitleştirilmiş kitaplar aracılığıyla, öğrencinin okuma becerisi ve yabancı dil öğrenmesinin gelişmesi düşünülse de, bu tür kitapların yabancı dil öğreniminde kullanımına temkinli bir şekilde yaklaşmak, kitapları seçerken içeriğinin dil öğrenimi ve kültürel edinim açısından uygun olup olmadığını gözden geçirmek gereklidir. Buna ek olarak, yabancı dil öğreniminde dil farkındalığı sağlayıp sağlamadığı, özellikle edimibilim, bağlamsal dilbisi, sözcük bilgisi ve biçimbilgisi açısından kazanım olup olmadığı sorgulanmalıdır. Sonuç olarak bu çalışmayla, basitleştirilmiş eserler yerine okuyucunun yabancı dil yeterliliğine uygun ve farklı janralardan oluşan edebi ve özgün kitapların kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce Öğrenimi, Basitleştirilmiş Kitaplar, Kapsamlı Okuma, Okuma Becerisi

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Alanya Alaadin Keykubat Üniversitesi, e-posta: fidel.cakmak@alanya.edu.tr

The Critical View on the Use of Graded Readers in Learning English as a Foreign Language

Abstarct

Reading constitutes an important aspect both in native language and foreign language learning. Individuals can gain exposure to novel opinions, thoughts and cultural elements through reading. Educators often provide selected materials specifically to improve reading skills while learners learn a foreign language. The study in question points out important issues related to the use of graded reading materials for improving learner's L2 reading skills and presents a critical view on the use of such resources. The study, first, approaches the use of graded readers from the historical perspective. Then it reviews existing studies that both support and oppose to the use of graded readers in learning a foreign language; and finally the presents a critical stance on the use of such books for teaching a foreign language. Although it is thought that language learning is facilitated through the use of graded readers, it is essential to approach the use of such materials in learning a foreign language deliberately, taking into account language acquisition opportunities and the cultural postures presented in the text. In addition to this, it is important to question to what extent language acquisition actually takes place and how that translates to linguistic and discourse practices. Ultimately, the study recommends the use of the original works rather than graded readers, and the integration of a variety of literary genres suitable to the improvement of L2 reading skills in each level of language proficiency.

Keywords: Learning English, Graded Readers, Extensive Reading, Reading Skill

Giriş

Okuma, yazıya geçirilmiş bir metni harfleri tanıyarak ve sessizce gözle çözümleyerek anlamak ya da aynı zamanda seslere çevirmek olarak tanımlanmaktadır.¹ İlk tanıma benzer biçimde, Türk Dil Kurumu güncel sözlüğünde² yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere

---

¹ Ali Püsküllüoğlu, *Türkçe Sözlük* (Ankara: Arkadaş Yayınevi, 1997).

² Türk Dil Kurumu, 2018.

çevirmek olarak da tanımlanır. Okuma becerisi ise sözcükleri tanımak, anlamak ya da anımsamak gibi okumanın gereği olan konularda yeterlilik veya ustalaktır.

Okuma, hem toplumsal hem de bireysel yönden önemlidir. Toplumsal yönden okuma bireyin düşünüşünü, davranışını, kişiler arası ilişkilerini geliştirir ve bireyin çevresine uyumunu kolaylaştırır. Bireysel yönden okuma kişinin dünya görüşünü zenginleştirir ve beğeni düzeyini yükseltir. Okuma becerisinde, öğrencinin okuduğunu kavrayabilmesi yani sözcükleri anlamlaştırabilmesi, bilgi ve sözcük dağarcığını zenginleştirmesi, okuduklarını yorumlayabilmesi ve gerektiğinde bunlardan faydalanması temel amaçtır.

Dil öğreniminde okuma becerisi dilbilgisi-çeviri yönteminin yaygın olduğu dönemlerde, 1900'lü yılların başında, öncelikli bir dil becerisiyken şimdilerde önemliliği diğer dil becerilerine eşit durumda sayılmaktadır. Okuma becerilerinin artırılması ve öğrencinin hedef dilde yazılı materyalleri okuyup anlamlandırmasında eğitimcilere önemli görev düşmektedir. Çünkü okuma sadece bireysel bir etkinlik olmayıp eğiticinin yönlendirdiği bir etkinlik olarak da yabancı dil öğretiminde yer alır. Bu durumda eğiticinin dikkat etmesi gereken noktaların farkında olması yapılacak olan okuma etkinliğinin niteliğini artırır. Bu çalışma, yabancı dil öğreniminde okuma becerisinin artırılması için kullanılan basitleştirilmiş okuma kitaplarının kullanımıyla ilgili önemli unsurları belirtmeyi ve bu tür kitapların kullanımına eleştirel bir bakış sunmayı hedeflemektedir.

Basitleştirilmiş Okuma Kitapları ve Tarihsel Süreç

Öncelikle basitleştirilmiş okuma kitaplarını tanımlamak gerekirse, basitleştirilmiş okuma kitaplarının (*Graded Readers*) belirli dilbilgisi yapılarına ve sözcük dağarcığına göre düzeylere ayrılmış (Düzyey 1, Düzyey 2, Düzyey 3) ya da Başlangıç Düzyeyi (*Beginner*), Orta

Düzyey Öncesi (*Pre-intermediate*), Orta Düzyey (*Intermediate*) ve İleri Düzyey (*Advanced*) olarak yazılmış okuma kitapları olduğu söylenilebilir. Başka bir ifadeyle, “Basitleştirilmiş kitaplar dil öğrencilerinin okuma becerilerini geliştirecek okuma materyalleridir.”³ Bu materyaller üçe ayrılır:

- a) Uyarlanmış olanlar: Eser değiştirilir ya da farklı okuyucu grubu için basitleştirilir. Bu tür kitaplarda temel mantık, klasik eserlerde zor olan yapı ya da sözcükleri basitleştirmek ve konuyu daraltmaktır.
- b) Özgün olanlar: Bunlar genelde kurgusaldır. Bu tür kitaplarda çözümlenmesi gereken bir son, bulunması gereken bir hazine, bir cinayetdeki katil, kazanılması gereken bir yarışma ya da aşk hikayesi vardır.
- c) Bilgi dosyası serileri (*factfile series*): Bu tür kitaplar biyografileri, çevresel raporları, festivalleri, ülkeler hakkındaki raporları ve tarihsel olayları içerir.

Basitleştirilmiş kitaplar şimdiye kadar bir çok ülkede yabancı dil kaynakları piyasasında yer almış ve bazı ülkelerin (örn: Japonya, Türkiye) milli eğitim sistemlerinde müfradata dahil edilerek öğrenciye okutulması önerilmiştir. Bu kapsamda 2000’li yılların başında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Lise Hazırlık sınıfı öğrencileri için İngiliz yazar Michael Potter’ın yazdığı *Plajda (At the Beach)* kitabı ile İlköğretim düzeyi öğrencileri için Charles Dickens’ın Büyük Umutlar (*Great Expectation*) adlı basitleştirilmiş kitabı önerilmiştir.⁴ Bazı uygulamalarda da bu tür basitleştirilmiş kitapların eğitim dönemi içinde belirli aralıklarla öğrencilere okutulduğu veya

---

³ Rob Waring, *The ‘Why’ and ‘How’ of Using Graded Readers* (Oxford University Press, 2000), 8.

⁴ Milli Eğitim Bakanlığı, “Duyurular” (2003), 2555, <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar>

eğitim-öğretim yılında dönem arası okuma etkinliği için önerildiği gözlemlenmiştir. Bu uygulamalar halen özel okul ve devlet okullarında eğitici tarafından devam ettirilmektedir.

Basitleştirilmiş okuma kitaplarının temeli 1920'lere dayanmaktadır. İngilizce öğretmeni ve araştırmacı Michael West, İngilizlerin Hindistan'ı işgali ve dolayısıyla sömürgecilik aracılığıyla kültür emperyalizmi yaptığı 1900'lü yıllarda Bengal'e dil öğretmek için gönderilir ve buradaki öğretmenlik deneyimlerinden sonra 1926'da Yeni Modern Okuma Kitabı (*The New Modern Reader*) serileriyle basitleştirilmiş kitaplar yayınlamaya başlar. Yayımlanan ilk kitap Robinson Crusoe'un basitleştirilmiş kitabıdır ve bu İngiltere'de büyük yankı uyandırır. West'e övgüler yağar ve West "İngiliz Hindistan'ında ilk kez basılan yeni okuma kitabı öncüsü" ("a pioneer of new type of reading book which first came out in British India") olarak tanınır.⁵ West, zamanla okuma serilerinin sayısını artırır ve bu kitapların amacının "öğrenilen kelimelerin kullanımını sağlamak, çocuğa başarı duygusunu vermek ve bu başarıdan kaynaklanan okuma keyfini sağlamak" olduğunu savunur.⁶ Bu seri kitapların çoğu edebi eserlerin (örneğin Shakespeare ve Charles Dickens'ın eserleri) basitleştirilmesinden, bir kaçı da West'in kendi yazdığı kısa hikâyelerden (*Tales from Ancient Rome, Tales from the East* gibi) oluşur. Bu kitap serileri hemen hemen Hindistan'daki tüm okullarda okutulmaya başlanır. Ardından 1932'de Harold Palmer Japonya'da basitleştirilmiş kitap serileri çıkarır.⁷ Bu iki gelişme de basitleştirilmiş kitapların kullanımı açısından dikkat çekicidir. Basitleştirilmiş kitaplar aracılığıyla, West, Hindistan'da yani bir İngiliz sömürgesinde, Palmer ise o dönemlerde Amerika karşısında politik bir tehdit olan Japonya'da bu tür girişimlerle hem ticari açıdan

---

⁵ Makhan Lal Tickoo, *Simplification: Theory and Application (Antology Series 31)* (Singapore: RLC, 1993).

⁶ Michael West, "Simplified and Abridged", *ELT Selections*, Ed. William Rowland Lee (London: Oxford University Press, 1955), 54.

⁷ Tickoo, *Simplification: Theory and Application (Antology Series 31)*, 14.

hem de kültürel emperyalizm açısından kendi ülkelerine önemli bir katkı sağladıkları düşünülebilir. O dönem, Palmer ve West, İngilizce öğretimi temelleri oluşturma ve ikinci dilde okuma destekleme girişimleriyle (cümle ezberleri, okunabilirlik, basitleştirme, belli sayıda sınırlanan kelime dağılımları), Asya'daki yabancı dil öğrenimi politikalarında kontrolü elde tutmuş ve bu politikaları uygulamada söz sahibi olmuşlardır.⁸ West, çalışmalarını artırıp 1953'te İngilizcede çok sık kullanılan 2000 kelimelik bir liste çıkarır ve bu listeyi *The General Service List* adıyla yayınlar. Bu liste halen günümüzde basitleştirilmiş kitaplar için en temel kaynaktır.⁹

Bu tarihsel gelişimin ardından basitleştirilmiş kitaplar akademik çalışmalara konu olmuştur. Basitleştirilmiş okuma kitaplarını savunan ve eleştiren çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalar genelde 1980 ile 1990 yılları arasında yapılmış ve o dönemlerde kapsamlı okuma (*extensive reading*), okuma destek programlarına dahil edildiği için bu tür kitapların okuma becerisine etkisi ve uygulamada hangi yaklaşımlarla öğretilebileceği tartışılmıştır. 2000'li yıllardan sonraki çalışmalar ise genelde basitleştirilmiş kitapların okuma hızına, dilin akıcılığına veya kelime kazanımına etkisini irdelemiştir.

Basitleştirilmiş kitapların hazırlığı, bu tür kitapların kullanımına ilişkin yaklaşımlar üzerine temellendirilir. Bu yaklaşımların ilkinde göre, basitleştirilmiş okuma kitapları, hızlı ve akıcı okuma etkinliğini sağlamak için kullanılır. Basitleştirilmiş okuma aynı zamanda kapsamlı okuma ana kaynaklarından biri ya da

---

⁸ Anthony Howatt, *A History of English Language Teaching* (Oxford: Oxford University Press, 1984.)

⁹ Howatt, *A History of English Language Teaching*; Tickoo, *Simplification: Theory and Application Antology Series 31*; Richard Smith – Michael West, *Teaching English as a Foreign Language, 1912-1936: Pioneers of ELT 3* (Abingdon: Routledge, 2003); Richard Smith (ed.), *Teaching English as a Foreign Language, 1936-1961: Foundations of ELT 5* (Abingdon: Routledge, 2005); Brian Tomlinson (ed.), *English Language Teaching Materials: A Critical Review* (London: Continuum, 2008).

kapsamlı okumanın bir yolu olarak da düşünülür.¹⁰ Bu yaklaşıma göre, temelde, basitleştirilmiş kitaplarla pekiştirilen okuma becerilerinin pratiği için yapının önemliliği, kelime hatırlamanın ve kullanımının otomatikleşmesi ve okunan materyaldeki mesajın okuyucu tarafından kavranması önemsenir.¹¹

Basitleştirilmiş kitaplarla ilgili başka bir yaklaşım sadece dilsel odaklanmayı gerektirecek okuma faaliyetlerini içerir. Bunlara yoğun okuma (*intensive reading*) da denir. Bu türden okuma yaklaşımında okunacak metinden önce ve sonra mutlaka etkinlik yapılır. Bunlar, kavrama soruları ve kelime çalışmaları gibi etkinliklerdir. Burada temel amaç dilbilgisini, kelimeleri ve bağlamsallığı ortaya çıkarma ve bunların üzerine yoğunlaşmadır. Üçüncü yaklaşım ise bunların ikisini birleştiren yaklaşımdır. Bu yaklaşıma sınıf okuması (*class reading*) denir. Buna göre, bütün öğrenciler aynı materyali okuyarak hikaye, konu, karakter çözümleme çalışması gibi bir eseri farklı açılardan tartışabilecekleri sınıf çalışmaları yaparlar. Bu yaklaşımları temel alan kitap yazarları, dil eğitimi alanındaki yayın faaliyetleriyle bilinen Pearson, Oxford, Macmillan gibi kurumsal yayınevi şirketleriyle çalışarak düzeylere ayrılmış eserleri yayınlamakta ve yazdıkları eserler için kendi ülkelerinin dışındaki ülkelerde pazar bulmaktadırlar.

Basitleştirilmiş Kitapların Yararlılığı ve Karşı Savlar

Basitleştirilmiş kitapların faydası üzerine David Hill tarafından yapılmış çalışmada¹², bu tür kitapların faydaları şu şekilde bahsedilmektedir:

---

¹⁰ Samuel Sheu, "The Effects of Extensive Reading on Learner's Reading Ability Development", *Journal of National Taipei Teachers College* 17/2 (2004): 214-228; Marilou Villas, "Extensive Reading: Its Effects to Learners' General Language Competence", *The Online Journal of New Horizons in Education* 6/4 (2016): 80-85.

¹¹ Villas, "Extensive Reading: Its Effects to Learners' General Language Competence", 80-85.

¹² David Hill, "Survey: Graded Readers". *ELT Journal* 53/3 (2001): 300-324.

Basitleştirilmiş kitaplar;

- a) Okuyucuyu dil öğrenmede motive ederler,
- b) Okumaya akıcılık katarlar (dakika da yaklaşık 200 kelime okuyabilme),
- c) Yeni kelime ve yapılar öğrenilmesini sağlarlar,
- d) Dilin kullanımını sağlayan bağlamlar yaratırlar, bu anlamda özgündürler.

Başka çalışmalarda da¹³, benzer şekilde, basitleştirilmiş kitapların okuma akıcılığı, kelime dağarcığının gelişimi, kelimelerin anlamlarından öte düşüncelerin anlamlarını çözebilme gibi faydalarından bahsedilmiştir. Ko-Yin Sung ve Frederick Poole çalışmalarında¹⁴ üniversite öğrencilerinin Çince yabancı dil öğreniminde basitleştirilmiş kitapların okuma hızı, kelime bilgisi ve okuduğunu anlama açısından olumlu etki yaptığını belirtmiştir. Başka bir çalışmada, Joseph Poulshock¹⁵ basitleştirilmiş kitapların okuma açısından motivasyonu artırdığını, dolayısıyla öğrencilerin onları okumaktan hoşlandıklarını belirtmiştir. Buna ek olarak öğrencilerin basitleştirilmiş kitaplar okuyarak ikinci dilde kelime

---

¹³ Bamford, Julian, "Extensive Reading by Means of Graded Readers", *Reading in a Foreign Language* 2 (1984): 218-260; Kenneth Cripwell – Joseph Foley, "The Grading of Extensive Readers", *World Language English* 3 (1984): 168-173; Marilyn Wodinsky – Paul Nation, "Learning From Graded Readers", *Reading in a Foreign Language* 5 (1988): 155-161; Fateh Hafiz – Ian Tudor, "Graded Readers as an Input Medium in L2 Learning", *System* 18/1 (1990): 31-42; Rob Waring, "Graded and Extensive Reading-Questions and Answers", *The Language Teacher* 21/5 (1997): 9-12; Marlise Horst, "Learning L2 Vocabulary Through Extensive Reading: A Measurement Study", *The Canadian Modern Language Review* 61 (2005): 355-382.

¹⁴ Ko-Yin Sung – Frederick Poole, "Evaluating the Impact of Graded Readings on The Recognition of Chinese Characters and Reading Comprehension by Learners of Chinese as a Foreign Language", *Konin Language Studies* 3/3 (2015): 271-294.

¹⁵ Joseph Poulshock, "Extensive Graded Reading in the Liberal Arts and Sciences", *Reading in a Foreign Language* 22/2 (2010): 304-322.

dağarcıklarını geliştirebileceklerine de değinmiştir. Jelena Prtljaga, Radmilla Palinkašević ve Jovana Brkić, çalışmalarında¹⁶ basitleştirilmiş kitapların anlam-odaklı girdi (*meaning-focused input*) sağlaması ve okuma akıcılığının gelişmesi açısından önemli bir rolü olduğunu belirtmişlerdir. Adı geçen çalışmada, basitleştirilmiş kitapların okuyucunun bağlam içinde bilinmeyen kelimeyi tahmin ederek kelime öğrenmesini desteklediği, dolayısıyla kelime öğrenimi için önemli bir kaynak olduğu da belirtilir. Dahası, basitleştirilmemiş (*unsimplified*) özgün kitapların metni “belirsizlikle ve zihni dağıtan şeylerle” dolu olabileceğinden, anlam-odaklı girdi ile öğrenme ve akıcılığın geliştirilmesi için yeterli dilsel girdiyi sağlayamacağı, bu nedenle temel düzeyde (başlangıç düzeyinde) kullanılmayacağı belirtilir.¹⁷ Başka bir çalışmada, Paul Nation ve Jean Paul Deweerdt¹⁸ basitleştirilmemiş kitaplarda okuyucunun karşısına sıklıkla bilinmeyen kelimeler çıktığı için, bu tür kitapların okuyucuya kelimenin anlamını tahmin edecekleri yeterli bir bağlam sunmayacağını ifade etmişlerdir. Nation ise¹⁹ basitleştirilmiş okumanın, öğrenciye anlaşılır, anlam-odaklı girdi sağlayacağını ve okuyucunun okuma akıcılığının gelişimine yardım edeceğini belirtmiştir. Ayda Bakeer, ampirik bir çalışmada²⁰ kapsamlı basitleştirilmiş okumanın (*extensive graded reading*) 210 öğrencinin yazma performansı üzerinde etkisini incelemiş ve bu tür basitleştirilmiş okumaların öğrencilerin dilbilgisi, kelime, büyük harf ve noktalama işareti kullanımı açısından yazma performanslarında

---

¹⁶ Jelena Prtljaga v.dğr., “Choosing the Adequate Level of Graded Readers - Preliminary Study”, *Research in Pedagogy* 5/2 (2015): 1-16.

¹⁷ Prtljaga v.dğr., “Choosing the Adequate Level of Graded Readers - Preliminary Study”, 1-16.

¹⁸ Paul Nation – Jean Paul Deweerdt, “A Defence of Simplification”, *Prospect* 16/3 (2001): 55-65.

¹⁹ Paul Nation, “Learning Vocabulary in Another Language”, *Reading in a Foreign Language* 12 (2013): 355-380.

²⁰ Ayda Bakeer, “Graded Reading and Its Effect on Enhancing Students’ Vocabulary and Improving Performance in Writing”. *Journal of Al-Quds Open University for Research and Studies* 22 (2011): 9-26.

anlamalı bir fark yarattığını ortaya koymuştur. Hiroya Tanaka ve Paul Stapleton²¹ çalışmalarında Japonya’da A1 seviyesinde İngilizce öğrenen 226 lise öğrencisinin kapsamlı okumalarını okuma hızı ve okuduğunu anlama açısından değerlendirmişlerdir. Buna göre, öğretmen tarafından hazırlanan kapsamlı okuma materyali ile basitleştirilmiş kitaplarla yapılan kapsamlı okuma kitapları sağlanarak rastlantısal oluşturan iki öğrenci grubunun okuma hızlarını ve okuduğunu anlama puanlarını ilk test-son test ile karşılaştırdıklarında, basitleşmiş kitap okuyan öğrencilerin diğer tür okuma yapan karıştlarına göre daha hızlı okuyabildikleri ve okuduklarını kavramada daha yüksek performans gösterdikleri saptanmıştır. Çalışmada basitleştirilmiş kitapların olumlu yönlerinden bahsedilse de, yazarlar şöyle bir uyarı yapmaktan da geri durmamışlardır: Öğrenciler basitleştirilmiş kitaplardan faydalıyor gibi görünseler de, basitleştirilmiş kitaplar daha detaylı incelenme konusudur. Yazarlar kendi çalışmalarının devamında bu tür kitapların okuyucunun seviyesine uygunluğunun ve içerik analizinin gelecek çalışmalarda dikkatle incelenmesini ima etmişlerdir.

Konuyla ilgili yazın alanındaki bazı çalışmalar²² basitleştirilmiş kitapların okuma etkinliği için özgünlükten yoksun, yapay kaynaklar olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmalarda da bahsedildiği gibi, okuma becerilerini geliştirmede planlanmış bir amacı olmadığı için amaçsız, dil kullanımında özgün olmaması nedeniyle yapay oldukları

---

²¹ Hiroya Tanaka – Paul Stapleton, “Increasing Reading Input in Japanese High School EFL Classrooms: An Empirical Study Exploring the Efficacy of Extensive Reading”, *The Reading Matrix* 7/1 (2007): 115-131.

²² Yasukata Yano v.dğr., “The Effect of Simplified and Elaborated Texts on Foreign Language Reading Comprehension”, *Language Learning* 44/2 (1994): 189-219; Henry Widdowson, “Context, Community and Authentic Language”, *TESOL Quarterly* 32/4 (1998): 705-716; Dolly Jesusita Young, “Linguistic Simplification of Second Language Reading Material: Effective Instructional Practice?”, *Modern Language Journal* 83/3 (1999): 350-66.

düşünülmektedir. John Honeyfield'e göre²³ basitleştirilmiş metin dil ve içeriğin sadeleştirilmesinden kaynaklanan uyum yoksunluğuna sebep olabilir. Bu özellikle metinden yapılan çıkarımları sınırlandırır; metindeki dil, özgün eserdekine göre doğal yolla oluşturulmadığından, öğrencilerin için bağlamsal açıdan eksiklikler ve okunabilirlik açısından ise zayıflıklar yaratabilir. Prtljaga, Palinkašević ve Brkić, çalışmalarında²⁴ Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (ADOÇP) A2, B1 ve C1 düzeyindeki altı adet basitleştirilmiş kitabın kullanımını araştırmışlardır. Karma desende yapılan bu çalışmada, yazarlar öğrenci görüşme notları ile öğrencilerin kullanılan bu basitleştirilmiş kitaplarla ilgili okuduğunu anlama sorularına verdikleri cevapları incelemişlerdir. Bulgularında basitleştirilmiş kitapların düzeyleri ile öğrencilerin dil yeterlilik düzeylerinin uyuşmadığından bahsetmişlerdir. Basitleştirilmiş kitap kullanımında bu tür kitapların öğrencilerin dil yeterlilik düzeylerinin belirtilen ADOÇP düzeylerine uygun olup olmadığının dikkatle gözetilmesini önermişlerdir.

Basitleştirilmiş kitaplara temelde karşı çıkan sav şudur: Basitleştirilmiş okuma kitapları okuyucuya yapısal özellikleri ön planda tutarak dilbilgisi ya da kelime pratiği için doğal olmayan okuma metni sunar. Bu tür özgün olmayan materyal ile yapılan okuma etkinliğinin öğrenciyi ne derece güdülediği tartışılır. Okuma materyali içerik yönünden öğrencinin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Basitleştirilmiş kitapların kullanımda böyle bir nokta dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin ilgisini çekip çekmediği, dil öğreniminde motivasyon sağlayan bir katkısı olup olmadığı değerlendirilmelidir. Başka bir yönden de, diğer becerilerde olduğu gibi, okuma becerisinde de motivasyon pek çok faktöre bağlıdır.

---

²³ John Honeyfield, "Simplification", *Tesol Quarterly* 11/4 (1977): 431-440.

²⁴ Prtljaga v.d.ğr., "Choosing the Adequate Level of Graded Readers - Preliminary Study", 1-16.

Örneğin, Jill Cole'un yaptığı çalışmaya göre²⁵ okuma motivasyonu, okuyucunun dünya görüşünden, inançlarından, tutumundan ve yeterlilik görüşünden etkilenir. Cole aynı zamanda çalışmasında Pintrich ve arkadaşlarının çalışmasından bahsederek, okuyucunun okuma amacının da motivasyon sürecini etkilediğini belirtir. Basitleştirilmiş kitaplar öğrencilerin inançlarına ve dünya görüşlerine uygun olup olmadığını ve onlara zorunluluktan mı yoksa kendi istekleriyle mi okutulmaktadır gibi noktaları irdelemiş ve eğitimcilerin mutlaka bu noktaların üzerinde durması gerektiğini belirtmiştir. Son olarak, otantik kaynak ve zengin içerikli edebi ortamın oluşturulmasının öğrenciler için motivasyon yaratacağını ve bunun okuma becerilerini geliştirmede önemli olduğunu ifade etmiştir.

İkinci olarak, basitleştirilmiş kitapların okumaya akıcılık kazandıracığı yönündeki görüşe, Yasukata Yano, Michael Long ve Steven Ross'un çalışmasında²⁶ karşı çıkmıştır. Bu çalışmaya göre, basitleştirilmiş kitaplarda durumlar ya da olaylar basitleştirildiğinden bu durum bağlamsal bütünlüğü kavramayı engeller ya da zorlaştırır. Bundan dolayı yabancı dil edinimi için okuyucuya yardımcı olmayabilirler. Bunu destekleyen başka bir görüş ise, basitleştirilmiş kitapların kısa oluşu ve anlamın sıklıkla kullanılan bağdaşık öğelerle sağlanması ve dolayısıyla bu tür öğelerin hikayenin konusunu anlaşılır kılmaya çalışırken tutarlılığını yok ettiğidir.²⁷ Samuel Sheu'nun araştırmasına göre²⁸ basitleştirilmiş okuma kitapları, okuma zorluğu içerebilir. Bu durum ya okuyucunun okuma yaptığı kitapta kelimeleri ve dil yapılarını kendisine göre "zor"

---

²⁵ Jill Cole, "What Motivates Students to Read? Four Literacy Personalities", *The Reading Teacher* 56/4 (2003): 326-336.

²⁶ Yasukata Yano v.dğr., "The Effect of Simplified and Elaborated Texts on Foreign Language Reading Comprehension", *Language Learning* 44/2 (1994): 189-219.

²⁷ Janet Swaffar, "Reading Authentic Text in a Foreign Language", *The Modern Language Journal* 69 (1985): 115-134.

²⁸ Samuel Sheu, "The Effects of Extensive Reading on Learner's Reading Ability Development", *Journal of National Taipei Teachers College* 17/2 (2004): 214-228.

bulduğu için dikkatli okumadığından ya da okumayı bırakmasından kaynaklanır.²⁹ Bu nedenle okuyucu, okumaya karşı olumsuz bir duygu geliştirebilir. Sheu, basitleştirilmiş kitaplar için okuma stratejilerinin geliştirilmiş olmasını önerir ve bunların öğrenciye aktarılmış olması koşuluyla herhangi bir okumanın akıcılık ya da hız kazanacağı görüşündedir. Başka bir deyişle, hızlılığın ya da akıcılığın basitleştirilmiş kitapların mucizevi özelliği sayesinde olmadığını açıklar. Mustafa Durmuş, yaptığı çalışmada³⁰, basitleştirilmiş metinlerin içinde yer alan cümlelerdeki sözcük sayısının az olmasının okur tarafından metnin kolay anlaşılabilirliği anlamına gelmediğini savunur. Metnin okunabilirliği için, nicel özelliklerden çok, metin içinde kullanılan sözcüklerin anlamsal özelliklerinin göz önünde bulundurulması gereğini belirtir.

Basitleştirilmiş okuma kitaplarının kullanımına gelen başka karşı görüşler de mevcuttur. Bunlardan bir diğeri kelime öğretimiyle ilgilidir. Eski çalışmalardan başlamak üzere sırasıyla John Honeyfield³¹, Yasukata Yano, Michael Long ve Steven Ross³², Dolly Jesusita Young³³, Rob Waring ve Misako Takaki³⁴ çalışmalarında basitleştirilmiş kitapların kelime öğretiminde yetersiz olduklarını, öğrenciye bağlamda öğrenilecek yeni kelimeler sunmadıklarını belirtmişlerdir. Bu çalışmalara göre özellikle basitleştirilmiş kitaplar öğrenilmesi gereken az sayıda, başka bir deyişle, özgün eserdekenden daha az sayıda yeni kelimeyi kapsar. Honeyfield şunu iddia eder:

---

²⁹ Sheu, "The Effects of Extensive Reading on Learner's Reading Ability Development", 220.

³⁰ Mustafa Durmuş, "İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Sadeleştirilmiş Metin Sorunları Üzerine", *Bilig* 65 (Bahar 2013): 135-150.

³¹ Honeyfield, "Simplification", 431-440.

³² Yano v.dğr., "The Effect of Simplified and Elaborated Texts on Foreign Language Reading Comprehension", 189-219.

³³ Young, "Linguistic Simplification of Second Language Reading Material: Effective Instructional Practice?", 350-66.

³⁴ Rob Waring – Misako Takaki, "At What Rate Do Learners Learn and Retain New Vocabulary From Reading a Graded Reader?", *Reading in a Foreign Language* 15/2 (2003): 130-163.

Özgün eserde az ve çok sıklıkta kullanılan kelimelerin dağılımı seçkisizdir ve bu özellik okunan metne özgünlük kazandırır, okuyucuya yazarın tarzına dair ipuçları verir.³⁵ Öte yandan, basitleştirilmiş kitaplar göz önüne alınınca, bu kitapların az sıklıkta kullanılan kelimeleri metne almadığı ve yazarların yayınevi kelime listelerini dikkate alıp metni düzleştirip homojen hale getirdiği ve metin içinde hikayeye göre seçilen kelimeler kullanıldığı bilinmektedir.³⁶ Okuyucu özgün eserde bulacağı normal kelime dağılımına değil de değiştirilmiş kelime dağılımına maruz kalır.³⁷ Bu nedenle Janet Swaffar³⁸ basitleştirilmiş kitapların “sözde dil öğretme niyetleri” olduğunu belirtmektedir. Ona göre, kelime dağılımı değiştirilir ve yapay bir bağlamda sunulur çünkü burada temel amaç okuma kültürü değil, belli yapıların ve kelimelerin tekrarlarla pratik edilmesi ve okuyucu için okumanın kolaylaştırılmasıdır. Bunun da iletişim ve dil öğreniminde ne kadar fayda gösterdiği tartışılır.

Aynı görüşü destekleyen başka bir çalışmada, Anh Tran³⁹ şunları savunmaktadır: Bir okuma parçası içinde geçen kelimeler belli bir bağlamda sunulsa dahi, okumayı tamamlayacak bir araç olarak görüldüğünden çoğunlukla bağlamsal ipuçlarına dayanarak kelimeyi tahmin etme yoluna gidilir. Bundan dolayı, kelimeyi sonradan hatırlayabilmek ya da gerekli yerde kullanmak zor olabilir. Bu anlamda basitleştirilmiş kitapların kelime öğretimi için anlam, form ve kullanım gibi yönlerden ek kelime çalışmalarını

---

³⁵ Honeyfield, “Simplification”, 431-440.

³⁶ Udorn Wan-a-rom, “Comparing the Vocabulary of Different Graded-Reading Schemes”, *Reading in a Foreign Language* 20/1 (2008): 43-69.

³⁷ Tom Cobb, “What the Reading Rate Research Does Not Show: Response to McQuillan & Krashen”, *Language Learning & Technology* 12/1 (2008): 109-114; Paul Nation - Karen Wang, “Graded Readers and Vocabulary”, *Reading in a Foreign Language* 12/2 (1999): 355-380.

³⁸ Janet Swaffar, “Reading Authentic Text in a Foreign Language”, *The Modern Language Journal* 69 (1985): 115-134.

³⁹ Anh Tran, “An Approach to Basic-Vocabulary Development for English-Language Learners”, *Reading Improvement* 43/3 (2006): 157-162.

desteklemediğinden kelime öğretiminde yetersiz olduğunu savunmuştur. Bu görüşü destekleyen başka bir çalışmada Shinobu Nakamura⁴⁰, bir dönem boyunca her iki haftada bir okunan basitleştirilmiş kitaplarla yapılan kapsamlı okumanın, A1 düzeyinde İngilizce öğrenen öğrencilerin (n=43) dönemin başında ve sonunda girdikleri *The Test of English for International Communication* (TOEIC) sınavlarındaki performanslarında okuma ve dinleme açısından istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olmadığını belirtmiştir. Nakamura bu tür okumaların, okuma sıklığı ve süresi açısından yeni başlayan öğrenci grubu için TOEIC gibi sınavlarda dil puanlarının artmasında yeterli olmayacağını ileri sürmüştür. Yine Japonya'dan bir başka çalışmada⁴¹ ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde kullanılan basitleştirilmiş kitaplarla resmi ve lisanslı olan İngilizce ders kitapları kelime ve okunabilirlik açısından karşılaştırılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, ders kitapları ve basitleştirilmiş okuma kitapları benzer kelimeleri kapsasa bile, basitleştirilmiş kitapların kelime seçimi konusunda sıkı kontrollü (well-controlled) olduğu, örneğin her düzeyde ana kelimelere bakıldığında çoğunlukla bu kelimelerin içeriği etkin kılmayan işlevsel sözcüklerden veya özel isimlerden oluştuğu görülmüştür. Öte yandan, okunabilirlik açısından ise basitleştirilmiş kitapların kelime türlerindeki gibi bir kontrol olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgular Hill'in çalışmasını destekler niteliktedir. Hill, bahsedilen çalışmasında⁴² basitleştirilmiş kitapların sınırlı sayıda kelime ve cümle içerdiğini belirtmiştir.

Diğer bir görüş ise, basitleştirilmiş kitapların dil kullanımlarını

---

⁴⁰ Shinobu Nakamura, "Effects and Impact of Extensive Reading in Japanese University English for General Purpose", *Studies in Self-Access Learning Journal* 9/1 (2018): 3-10.

⁴¹ Yuichiro Kobayashi – Kenji Kitao, "Comparing Graded Readers and Authorized English Language Textbooks in Junior and Senior Highschools: From the Viewpoint of Vocabulary and Readability". *Journal of Culture and Information Science* 5/1 (Haziran 2010): 1-14.

⁴² David Hill, "Graded Readers in English", *ELT Journal* 62/2 (2008): 184-204.

sağlayacak bağlamlar yaratması açısından dilsel olarak özgün olmadıkları görüşüdür. Hill çalışmasında⁴³ basitleştirilmiş kitapların, uygulamaları dilbilimciler ve anadili İngilizce olan öğretmenler tarafından özgün olmadıkları gerekçesiyle genellikle eleştirildiğini belirtmiştir. Hill, bir başka çalışmasında⁴⁴ ise, basitleştirilmiş kitapların nasıl bir dilsel bağlam sunduğunu ele almış ve bu bağlamın basit hikayelerin kurgusallığından çok, öğrenciye sunulan bir karmaşık durum ya da olay olduğunu ileri sürmüştür. Okuyucu basitleştirilmiş kitaplarda ya da edebi eserlerde mutlaka olayın örüntüsünü yakalayacağı bir bağlam bulabilir fakat bu bağlamın ne kadar yapay yani öğrencinin dil yetkinliği seviyesine göre yaratılmış ya da özgün olup olmadığı dil öğrenme açısından tartışma konusudur. İçeriğinde amacın iletişim olmadığı ya da belli bir ileti kaygısı gütmeyen kitapların özgünlüğü o derece yalıtılmış olur.⁴⁵ Bu da gerçek dil kullanımdan okuyucunun uzaklaşmasına sebep olur. Gillian Claridge, basitleştirilmiş kitaplar üzerine çalışmasında⁴⁶ dört büyük (iki üniversite ve iki şirket olmak üzere toplamda dört) kurumsal yayın şirketiyle yapılan görüşmeleri ve basitleştirilmiş kitap basımı için önceliklerini raporlamıştır. Bu rapora göre yayın şirketleri, basitleştirilmiş kitaplar aracılığıyla okuyucuya iyi bir hikaye anlatma amacında ortaktırlar. Fakat yayın şirketlerinin kitap seçkileri, okuyucuların kültürü ve kitap konularının kabulündeki algıları ile bu bireyin kendilerince algılanmış ihtiyaçları açısından farklılık göstermektedir. Yayınevi şirketleri kültürel yansızlık çerçevesinde kitap konularını ele almada hassaslık gösterebilir de en temel gördükleri hedef grup olarak öğretmen ve kütüphanecilerin seslerine cevap verdikleri bir satış hedefi yaratmışlardır. Okuyucu ya da yabancı dil öğrenen bireylerin ihtiyacı arka planda tutulmaktadır.

---

⁴³ David Hill, "Graded Readers", *ELT Journal* 51/1 (1997): 57-79.

⁴⁴ David Hill, "Survey: Graded Readers", *ELT Journal* 53/3 (2001): 300-324.

⁴⁵ Swaffar, "Reading Authentic Text in a Foreign Language", 115-134.

⁴⁶ Gillian Claridge, "Simplification in Graded Readers: Measuring the Authenticity of Graded Texts", *Reading in a Foreign Language* 17/2 (2005): 144-158.

Bu yayınevlerinin başarısının okuyucu okumasını destekleyip desteklemediği üzerinden değil, uzman okuyucu veya iş çevresinin yarattığı satış memnuniyetinden olabileceği belirtilmiştir. Bu bulgu da bize basitleştirilmiş kitapların okuyucu için okuma becerilerini geliştirme hedefinden ötede bu tür kitapların satışlarında ticari bir hedef olduğunun altını çizmektedir.

Basitleştirilmiş Edebi Metinlerden Örnekler

Basitleştirilmiş kitaplarla ilgili giriş bölümünde sunulan genel görüşleri belirttikten sonra edebi eserlerin basitleştirme sürecinde neler yaşandığının incelenmesi yararlı olacaktır. Basitleştirilmiş edebi kitaplar, klasik diye nitelendirilen eserlerin kelime, yapı ve içerik olarak basitleştirilmesiyle oluşturulur. Bu basitleştirme her düzey için yapılabilir. Bu bağlamda *Alice in Wonderland* kitabının Düzey 2'de (Level/Stage 2) okunması mümkündür. Edebi eserlerin basitleştirilmesi konusunda İngilizce öğretmenin farkında olması gereken birkaç husus vardır. Bunların en önemlisi edebi eserlerdeki dilin ve yazar üslubunun yapaylaştırıldığı ya da yok olduğudur. Rastlantısal seçkiyle örnek vermek gerekirse, ünlü İngiliz yazar Jane Austen betimlemeleriyle, kelime oyunları, olaylara ironik yaklaşarak kendine ait üslubuyla yaşadığı dönemi kitaplarında anlatmıştır. Austen'in *Sense and Sensibility (Akıl ve Tutku)* başlıklı kitabının⁴⁷ 1. bölümünden seçilen metnin özgün hali aşağıda alıntılanmış gibidir:

The family of Dashwood had long been settled in Sussex. Their estate was large, and their residence was at Norland Park, in the centre of their property, where for many generation, they had lived in so respectable a manner as to engage the general good opinion of their surrounding acquaintance. (Dashwood ailesi çok uzun zamandır Sussex'de yaşıyordu. Büyük mülkleri vardı ve mülklerinin merkezinde

---

⁴⁷ Jane Austen, *Sense and Sensibility* (Penguin Books, 1995).

*Norland Park'ta ikamet eden aile üyeleri birçok kuşak boyunca, çevresindekilerin takdirini kazanan saygın yaşamlar sürdü.)*⁴⁸

Kitabın Audrey Cowan tarafından basitleştirildiği versiyonu⁴⁹ incelendiğinde, aynı metnin *Değişen Koşullar* başlığı altında, şu şekilde yer aldığı görülmektedir:

*The Dashwood family had lived for many generation in Sussex. Their estate at Norland Park was large and they were respectable family, liked by their neighbours and esteemed by their servants. (Dashwood ailesi nesiller boyunca Sussex'te yaşamıştı. Norland Park'taki mülkleri oldukça büyüktü ve komşuları tarafından sevilen, hizmetkarları tarafından saygı duyulan saygın bir aileydi.)*⁵⁰

Örnekte olduğu gibi, bu paragraf özgün metin ile basitleştirilmiş metinde farklılık göstermektedir. Basitleştirilmiş metinde Dashwood ailesinin uzun zamanlar Sussex'de yaşadığı, Norland Park'taki mülklerinin büyük olduğu, saygın oldukları ifadesi cümle yapısı olarak ad öbeği (noun phrase) ve sıfat öbeği (adjective phrase) olarak basitleştirilmiştir. Ayrıca, *...and their residence was at Norland Park, in the centre of their property, where for many generation, they had lived in so respectable a manner as to engage the general good opinion of their surrounding acquaintance/...mülklerinin merkezinde Norland Park'ta ikamet eden aile üyeleri birçok kuşak boyunca, çevresindekilerin takdirini kazanan saygın yaşamlar sürdü* cümlesi Dashwood ailesinin komşuları tarafından sevildiği ve hizmetçileri tarafından sayıldığı *liked by their neighbours and esteemed by their servants* olarak basitleştirilmiştir. Bu basitleştirmede, edebi anlatım, devrik cümle (*so respectable a manner*) ve ara söz (*..., in the centre of their property, ..*) ortadan kalkmış, genel saygınlığın kazanımı etken

---

⁴⁸ Austen, *Sense and Sensibility*, 69.

⁴⁹ Jane Austen, *Sense and Sensibility* (adapted by Audrey Cowan) (Italy: Pearson/Lang Edizioni, 2005).

⁵⁰ Austen, *Sense and Sensibility* (adapted by Audrey Cowan), 4.

durumdan edilgen bir duruma dönüştürülmüştür. Görüldüğü üzere, dil üslubu açısından 18. yüzyılın sonlarındaki üst sınıf/soyluların standartları olarak saygınlığın toplumda olumlu bir karşılığının olduğunun ifadesi, basitleştirilmiş metinde daha düz bir anlatımla verilmiş, etken cümle yapısı, devrik cümle yapısı ve ara söz ortadan kalkmıştır. Eğer özgün eserin basitleştirilmesinden kaynaklanan değişim içerik, metnin biçimsel yapısı ve stilini ile ilgiliyse, bu basitleştirme çeviride metnin biçimsel yapısını ve sanatsal değerini değiştirdiği için edebi normlara ters düşer.⁵¹

İlgili paragraflara kelime sıklığı düzeyi açısından da bakılmış; Lextutor (BNC 1-20K) derlem verileri⁵² incelenmiştir. Lextutor, İngiliz Ulusal Derlem (BNC) ve Modern Amerikan İngilizcesi Derlemi (COCA) verilerine dayalı İngilizce ve Fransızca sözcük analizi yapan çevrimiçi bir analiz programıdır. Lextutor Kelime Profiline bu metinler aktarılmış ve Lextutor analiz programı tarafından veriler analiz edilmiştir. Bu analize göre, orijinal metinde ve basitleştirilmiş kitap içinde geçen metinde kelime sıklık dizi genişliği şu şekildedir:

Tablo 1: Metinlerin İçindeki Sözcük Oranları

	<i>Orijinal metin</i>	<i>Basitleştirilmiş kitaptaki metin</i>
Sözcük birim (Tokens/Örnekçe):	50	31
Tek sözcük (Types/Örnek):	40	27
Sözcük birim-Tek sözcük oranı (Type-token ratio)	0.80	0.87
Her tek sözcüğe göre sözcük birim (Tokens per type)	1.25	1.15
Sözcük yoğunluğu (Lexical density):	0.44	0.48

Kaynak: <https://www.lextutor.ca/vp/comp/>

⁵¹ Isabelle Desmidt, "A Prototypical Approach within Descriptive Translation Studies? Colliding Norms", *Children's Literature in Translation: Challenges and Strategies*, ed. Jan Van Collie – Walter P. Verschueren (Routledge, 2014), 79-97.

⁵² Lextutor, Temmuz 2018.

Tablo 1'e bakıldığı zaman, orijinal metinde sözcük birim sayısı daha fazladır. Tabloda tek sözcükle farkı düşünüldüğünde kendini tekrarlayan sözcük sayısı da daha fazladır. Doğal olarak bu durum oranlara yansımıştır; sözcükbirim, tek sözcük oranı ve sözcük yoğunluğunu basitleştirilmiş metne kıyasla göreceli olarak daha yüksek görünmektedir. Fakat, sözcük sayısı açısından basitleşmiş görünen metinde, orijinaline kıyasla daha az sözcük kullanılmasına rağmen bu metnin genel kelime yoğunluğunu dikkate alacak ölçüde etkilememiştir.

Tablo 2: Metinlerin İçindeki Sözcüklerin Sıklık Seviyeleri

Sıklık seviyesi	Orijinal metin				Basitleştirilmiş kitaptaki metin			
	Sözcük aileleri (Families) (%)	Tek sözcük (%)	Sözcükbirim (%)	Birlikimli sözcükbirim (%)	Sözcük aileleri (Families) (%)	Tek sözcük (%)	Sözcükbirim (%)	Birlikimli sözcükbirim (%)
K1	27 (72.97)	28 (70.00)	39 (78.00)	78.00	20 (83.33)	21 (77.78)	26 (83.87)	83.87
K2	8 (21.62)	8 (20.00)	8 (16.00)	94.00	3 (12.50)	3 (9.38)	3 (9.38)	93.55
K3	1 (2.70)	1 (2.50)	1 (2.00)	96.00	-	-	-	-
K4	-	-	-	-	1 (4.17)	1 (3.23)	1 (3.23)	96.78
K5	1 (2.70)	1 (2.50)	1 (2.00)	98.00	-	-	-	-

Tablo 2'den görüldüğü üzere, iki metinde kullanılan sözcüklerin sıklık seviyeleri analiz edilmiştir. Orijinal metnin içinde geçen sözcüklerin sıklık listesi K1, K2 ve K3 ve K5 düzeylerini kapsamaktadır. Basitleştirilmiş kitaptaki metindeki sözcükler K1, K2, ve K5 düzeyindedir. K1 seviyesi İngiliz Ulusal Derleminde yer alan en sık ilk 1000 sözcüğü kapsar. İkinci en sık kelime aralığı 1001-2000 kelime kapsamında K2 vardır, K3'te sözcük aralığında 2001-3000 sözcük, K4 'de 3001-4000 ve K5'de 4001-5000 sözcük kapsamındadır. Tablodaki değerlere bakıldığında özgün metinde geçen kelimelerin çoğu K1 ve K2'de yer almaktadır. Bundan dolayı, özgün metinde geçen sözcüklerin sıklıkla bilinen kelimeler arasında yer aldığı ve okuma anlama becerisi açısından bu sıklık derecesinin

metnin anlaşılabilirliğini kolaylaştırabileceği söylenilebilir. Basitleştirilmiş metinde ise sözcük sayısı göreceli olarak azdır ve sözcükler çoğunlukla sıklık düzeyi olarak K1 ve K2'de yer almaktadır. Böyle bir durumda sözcüklerin anlaşılır olması beklenilir; fakat yapıt özgünlüğünü yitirmiş ve sözcükler özgün eserdekine benzer sıklık seviyesinde (K1 ve K2) başka kelimelerle değiştirilmiştir. Özgün metinde sözcükler K1 ve K2 düzeyinde oldukları için anlaşılır olma değerleri yüksekken ve özgün bir dilsel bağlamı varken basitleştirilmiş metinde dilbilgisel ifadeler değişmiş ve yeni kelimeler (n=6) kullanılmıştır. Böyle bir metin düzeyini basitleştirmenin yararlılığı tartışılabilir. Özgün metinde kelime sıklık seviyesinin çeşitliliği (K3 ve K5), bu çeşitliliğin aynı zamanda anlaşılabilen bir metinde yer alması ve yazar tarafından tercih edilen özgün sözcükler olarak bir değer taşıması açısından önemlidir. Bu analize ek olarak, iki kitap içindeki yapılandırma açısından karşılaştırıldığında Jane Austen'in *Sense and Sensibility* adlı kitabında⁵³ özgün olarak bölüm adlandırmaları sadece Bölüm 1, 2, 3 (Chapter 1, 2, 3, etc.) diye devam ederken, basitleştirilmiş olanda⁵⁴ her bölümün tematik bir adı vardır. Bu bağlamda ilk bölüm *Bölüm 1* değil, *Değişen Koşullar (Altered Circumstances)* adını almıştır. Görüldüğü gibi, hem sözcük ve sözdizim açısından -ki bu da bağlamı etkilemektedir- hem de başka bölüm tema başlıklarıyla adlandırmalarıyla Jane Austen'in kitabı *Sense and Sensibility* başka bir kitap olmuştur. Temelde iki kitabın olay örgüsü (plot) benzerlik gösterse de basitleştirilen kitabın Jane Austen'in kitabı ve onun özgün üslubuyla yazıldığını savunmak pek mümkün değildir.

Bir başka örnek ise, Charles Dickens'ın *İki Şehrin Hikayesi (A Tale of Two Cities)* kitabından⁵⁵ verilebilir. Üçüncü bölümdeki giriş, bir önceki bölümde verilen gizli bir mesajla bağlantılı bir bölümdür:

---

⁵³ Austen, *Sense and Sensibility*, 69.

⁵⁴ Austen, *Sense and Sensibility* (adapted by Audrey Cowan), 4.

⁵⁵ Charles Dickens, *A Tale of Two Cities* (HarperCollins Publishers, 2010).

*A wonderful fact to reflect upon, that every human creature is constituted to be that profound secret and mystery to every other. A solemn consideration, when I enter a great city by night, that every one of those darkly clustered houses encloses its own secret; that every room in every one of them encloses its own secret; that every beating heart in the hundreds of thousands of breasts there, is, in some of its imaginings, a secret to the heart nearest it! Something of the awfulness, even of Death itself, is referable to this. No more can I turn the leaves of this dear book that I loved, and vainly hope in time to read it all. No more can I look into the depths of this unfathomable water, wherein, as momentary lights glanced into it, I have had glimpses of buried treasure and other things submerged.*⁵⁶

Bu bölüm Oxford'un 4. seviye kitabında⁵⁷ bütünüyle atılmış ve mesajın bırakıldığı sahneden *The next day Mr. Lorry was sitting in his hotel/ Ertesi gün Mr. Lorry otelinde oturuyordu* cümlesiyle bu bölüm atılarak başka bir bölüme geçiş yapılmıştır. Bu basitleştirilmiş kitap, örnekte görüldüğü gibi bir önceki olayla bağlantı kuran, zengin betimlemeleri olan orijinal eserden hiçbir iz taşımaz. Kitapta bir önceki satırlarda bu gizli mesajın verilmesini okurken betimlemelerin atıldığı, yazarın duygu ve hissiyatının metinden sıyrıldığı başka bir bağlama (yeni bir güne) geçilmektedir. Burada yazarın düşünceleri, iç sesi, yazınındaki edebi dili ve üslubu yapısal olarak basit ve sade bir ifadeyle (*The next day Mr. Lorry was sitting in his hotel / Ertesi gün Mr. Lorry otelinde oturuyordu*) belirtilmiştir.

Claridge'in çalışmasında⁵⁸ Edgar Allan Poe'nun *The Gold Bug* (*Altın Böcek*) özgün eseri basitleştirilmiş eseriyle nicel olarak karşılaştırılmış ve şu sonuca varmıştır: Poe özgün metinde cümleleri

---

⁵⁶ Dickens, *A Tale of Two Cities*, 13.

⁵⁷ Charles Dickens, *A Tale of Two Cities* (adapted by Ralph Mowat) (UK: Oxford University Press, 2009), 2.

⁵⁸ Claridge, "Simplification in Graded Readers: Measuring the Authenticity of Graded Texts", 144-158.

uzun tutup yan cümlelere yer verirken, basitleştirilmiş kitapta cümleler yapı olarak kısaltılmış ve kelimeler aynı anlama gelebilecek başka ifadelerle değiştirilmiştir. Bu kapsamda *fugitive/firari* yerine *those who wish to escape/kaçmayı isteyenler*, *palmetto/palmiye* yerine *bushes/çalılıklar*, *western extremity/ batı ucu* yerine *west end/batının bitiş yeri* örneklerinde olduğu gibi farklılaştırılmıştır. Poe, amacını açıkça *to convey the fact that island is covered in myrtle/ adanın mersin ağacından örtüldüğünü anlatmak* diye belirtirken, basitleştirilmiş kitapta bu *to explain the habitation/yerleşimi açıklamak* olarak belirtilmiştir.

Sonuç

Edebi eser gibi özgün olan materyallerin kullanımında çıkış noktası öğrencinin gerçek ve özgün materyallerle dili keşfetmesi ve bu keşifte dil kullanımındaki çeşitliliği görerek farkındalık yaratmasıdır. Bu farkındalığın kazanılması uzun bir süreç gibi görünse de, pek çok otantik materyallerden yapılan okuma pratikleri bu farkındalığın kazanımına yardımcı olur. Burada önemli olan İngilizce öğretmenin tutumudur. Özgün edebi eserler yerine basitleştirilmiş kitapların kullanımı teşvik edilirse, öğrenci gerçek dil kullanımından ve bu kullanım çeşitliliğini sağlayacak materyallerden uzak kalabilir. Onun yerine, yabancı dilde okuma becerisini geliştirmek ve edebi becerileri kazandırmak için, öğretmenin amacı aşama aşama öğrenciyi ilgi ve ihtiyacına göre yönlendirerek, her seviyede okutulabilecek farklı türde (şiir, kısa hikaye gibi) özgün eserleri öğrenciye aktarmak ve bu süreçte öğrencinin dil kullanımına ilişkin farkındalık ve beğeni kazanmasını sağlamak olmalıdır.⁵⁹ Bu iki anlamda faydalı olacaktır: Birincisi dil öğrenen kişi öğretilen İngilizceyi kendi özgün kaynaklarından okuyarak edebi bir beğeni ve

---

⁵⁹ Erica Ferrer – Kendra Staley, “Designing an EFL Reading Program to Promote Literacy Skills, Critical Thinking, and Creativity”, *The CATESOL Journal* 28/2 (2016): 79-104.

üst düzey dil becerisi kazanacaktır. Çünkü William Rutherford'un⁶⁰ ifade ettiği gibi, okuma etkinliğiyle, okuyucu kendi anlama, kavrama ve beğenisinin mimarı olur. Bir diğer ve esaslı düşünülmesi gereken nokta ise, her sene milyonlarca basitleştirilmiş kitap basılmakta ve birçok ülkede satışa sunulmaktadır. Böyle bir kaynağın dil öğretiminde nasıl kazanımlar yaratacağı, materyal içerik analizleri, okuyucu ihtiyacı tespiti ve bu tür kitap kullanımı hakkında görüşleri dikkate alınmalıdır. Bu tür kitaplar aracılığıyla içerik olarak dil öğrenimi ve kültürel edinim olup olmadığını gözden geçirmek gerekir.

Sonuç olarak, edebiyatın kişinin duyuş, düşünce ve dünya bilgisini değiştireceği ve geliştireceği kuşkusuz bir gerçektir. Okuma becerilerinin edebi eserlerle desteklenmesi yabancı dil öğreniminde dil farkındalığını arttırır, özellikle edimbilim, bağlamsal dilbisi, sözcük bilgisi ve biçimbilgisi ile ilgili kazanımlar sağlar. Fakat yabancı dilde okuma becerilerini geliştirmek için edebi özgün eserler yerine basitleştirilmiş olanlara yer verilmesinin pedagojik olarak bir kazanım sağlayıp sağlamayacağı sorgulamalıdır. Yabancı dil öğretim süreçlerinde tasarlanmış materyaller yerine özgün materyallerin kullanılması yabancı dil öğretimini zevkli hale getirdiğinden okuma motivasyonunu geliştirmede önemli bir etkidir.⁶¹ Eğiticiler yabancı dil öğrenen öğrencileri basitleştirilmiş kitaplara teşvik etmeden önce, yabancı dil becerilerini geliştirmek için bu tür kitaplara yabancı dil öğrenimleri için ihtiyaçları olup olmadığını hassasiyetle gözden geçirmelilerdir. Basitleştirilmiş eserler yerine okuyucunun yabancı dil yeterliliğine uygun olabilecek; örneğin, İngilizce öğrenen başlangıç düzeyindeki öğrenciler için E. E. Cummings'in şiirleri ve ya O. Henry'nin kısa öyküleri gibi, farklı janralardan oluşan edebi ve

---

⁶⁰ Rutherford, William, *Second Language Grammar: Learning and Teaching* (UK: Longman, 1987).

⁶¹ Monica Chavez, "Learner's Perspectives on Authenticity", *IRAL* 36/4 (1998): 277-306.

özgün kitapların kullanılması, bu çalışmayla önerilmektedir.

Kaynakça

Austen, Jane. *Sense and Sensibility*. Penguin Books, 1995. (Kitap ilk olarak 1811 yılında yayınlanmıştır.)

Austen, Jane. *Sense and Sensibility* (adapted by Audrey Cowan). Italy: Pearson/Lang Edizioni, 2005.

Bakeer, Ayda. "Graded Reading and Its Effect on Enhancing Students' Vocabulary and Improving Performance in Writing". *Journal of Al-Quds Open University for Research and Studies* 22 (2011): 9-26.

Bamford, Julian. "Extensive Reading by Means of Graded Readers". *Reading in a Foreign Language* 2 (1984): 218-260.

Chavez, Monica. "Learner's Perspectives on Authenticity". *IRAL* 36/4 (1998): 277-306.

Claridge, Gillian. "Simplification in Graded Readers: Measuring the Authenticity of Graded Texts". *Reading in a Foreign Language* 17/2 (2005): 144-158.

Cobb, Tom. "What the Reading Rate Research Does Not Show: Response to McQuillan & Krashen". *Language Learning & Technology* 12/1 (2008): 109-114.

Cole, Jill. "What Motivates Students to Read? Four Literarcy Personalities". *The Reading Teacher* 56/4 (2003): 326-336.

Cripwell, Kenneth – Foley, Joseph. "The Grading of Extensive Readers. *World Language English* 3 (1984): 168-173.

- Desmidt, Isabelle. "A Prototypical Approach within Descriptive Translation Studies? Colliding Norms". *Children's Literature in Translation: Challenges and Strategies*. Ed. Jan Van Collie – Walter P. Verschueren. 79-97. Routledge, 2014.
- Dickens, Charles. *A Tale of Two Cities*. HarperCollins Publishers, 2010. (Kitap ilk olarak 1859 yılında yayınlanmıştır.)
- Dickens, Charles. *A Tale of Two Cities* (adapted by Ralph Mowat). UK: Oxford University Press, 2009.
- Durmuş, Mustafa. "İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Sadeleştirilmiş Metin Sorunları Üzerine". *Bilig* 65 (Bahar 2013): 135-150.
- Ferrer, Erica – Staley, Kendra. "Designing an EFL Reading Program to Promote Literacy Skills, Critical Thinking, and Creativity". *The CATESOL Journal* 28/2 (2016): 79-104.
- Hafiz, Fateh – Tudor, Ian. "Graded Readers as an Input Medium in L2 Learning". *System* 18/1 (1990): 31-42.
- Hill, David. "Graded Readers". *ELT Journal* 51/1 (1997): 57-79.
- Hill, David. "Survey: Graded Readers". *ELT Journal* 53/3 (2001): 300-324.
- Hill, David. "Graded Readers in English". *ELT Journal* 62/2 (2008): 184-204.
- Honeyfield, John. "Simplification". *Tesol Quarterly* 11/4 (1977): 431-440.
- Horst, Marlise. "Learning L2 Vocabulary Through Extensive Reading: A Measurement Study". *The Canadian Modern Language Review* 61 (2005): 355-382.

Howatt, Anthony. *A History of English Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press, 1984.

Kobayashi, Yuichiro – Kitao, Kenji. “Comparing Graded Readers and Authorized English Language Textbooks in Junior and Senior Highschools: From the Viewpoint of Vocabulary and Readability. *Journal of Culture and Information Science* 5/1 (Haziran 2010): 1-14.

Millî Eğitim Bakanlığı. “Duyurular”. b.y.: Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi 2555 (2003).

<http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar>

Nakamura, Shinobu. “Effects and Impact of Extensive Reading in Japanese University English for General Purpose”. *Studies in Self-Access Learning Journal* 9/1 (2018): 3-10.

Nation, Paul. “Learning Vocabulary in Another Language”. *Reading in a Foreign Language* 12 (2013): 355-380.

Nation, Paul – Deweerdt, Jean Paul. “A Defence of Simplification”. *Prospect* 16/3 (2001): 55-65.

Nation, Paul – Wang, Karen. “Graded Readers and Vocabulary”. *Reading in a Foreign Language* 12/2 (1999): 355-380.

Poulshock, Joseph. “Extensive Graded Reading in the Liberal Arts and Sciences”. *Reading in a Foreign Language* 22/2 (2010): 304-322.

Prtljaga, Jelena – Palinkašević, Radmilla – Brkić, Jovana. “Choosing the Adequate Level of Graded Readers - Preliminary Study”. *Research in Pedagogy* 5/2 (2015): 1-16.

Püsküllüoğlu, Ali. Türkçe Sözlük. Ankara: Arkadaş Yayınevi, 1997.

Rutherford, William. Second Language Grammar: Learning and Teaching. UK: Longman, 1987.

Sheu, Samuel. "The Effects of Extensive Reading on Learner's Reading Ability Development". Journal of National Taipei Teachers College 17/2 (2004): 214-228.

Smith, Richard – West Michael. Teaching English as a Foreign Language, 1912-1936: Pioneers of ELT 3. Abingdon: Routledge, 2003.

Smith, Richard (ed.). Teaching English as a Foreign Language, 1936-1961: Foundations of ELT 5. Abingdon: Routledge, 2005.

Sung, Ko-Yin – Poole, Frederick. "Evaluating the Impact of Graded Readings on The Recognition of Chinese Characters and Reading Comprehension by Learners of Chinese as a Foreign Language". Konin Language Studies 3/3 (2015): 271-294.

Swaffar, Janet. "Reading Authentic Text in a Foreign Language". The Modern Language Journal 69 (1985): 115-134.

Tanaka, Hiroya – Stapleton, Paul. "Increasing Reading Input in Japanese High School EFL Classrooms: An Empirical Study Exploring the Efficacy of Extensive Reading". The Reading Matrix 7/1 (2007): 115-131.

Tickoo, Makhan Lal. Simplification: Theory and Application. Antology Series 31. Singapore: RLC, 1993.

Tomlinson, Brian (ed.). English Language Teaching Materials: A Critical Review. London: Continuum, 2008.

Tran, Anh. "An Approach to Basic-Vocabulary Development for

English-Language Learners". Reading Improvement 43/3 (2006): 157-162.

Villas, Marilou. "Extensive Reading: Its Effects to Learners' General Language Competence". The Online Journal of New Horizons in Education 6/4 (2016): 80-85.

Wan-a-rom, Udorn. "Comparing the Vocabulary of Different Graded-Reading Schemes". Reading in a Foreign Language 20/1 (2008): 43-69.

Waring, Rob. "Graded and Extensive Reading-Questions and Answers". The Language Teacher 21/5 (1997): 9-12.

Waring, Rob. The "Why" and "How" of Using Graded Readers. Oxford University Press, 2000.

Waring, Rob – Takaki, Misako. "At What Rate Do Learners Learn and Retain New Vocabulary From Reading a Graded Reader?". Reading in a Foreign Language 15/2 (2003): 130-163.

West, Michael. "Simplified and Abridged". ELT Selections. Ed. William Rowland Lee. 188-192. London: Oxford University Press, 1955.

Widdowson, Henry. "Context, Community and Authentic Language". TESOL Quarterly 32/4 (1998): 705-716.

Wodinsky, Marilyn – Nation, Paul. "Learning From Graded Readers". Reading in a Foreign Language 5 (1988): 155-161.

Yano, Yasukata – Long, Michael – Ross, Steven. "The Effect of Simplified and Elaborated Texts on Foreign Language Reading Comprehension". Language Learning 44/2 (1994): 189-219.

Young, Dolly Jesusita. "Linguistic Simplification of Second Language Reading Material: Effective Instructional Practice?" *Modern Language Journal* 83/3 (1999): 350-66.

Elektronik Kaynaklar

www.tdk.org.tr [erişim tarihi 23.07.2018]

<http://www1.harenet.ne.jp/~waring/papers/Writing%20a%20graded%20reader.doc> [erişim tarihi 21.04.2017]

www.lex tutor.ca [erişim tarihi 09.07.2018]